

INSTITUTION SAINT-JOSEPH

HASPARREN (G. P. R.)

TÉLÉPHONE 68

C. C. P. BORDEAUX 1578.01

1964ko urriaren 4.az

Jaun Griez maitea,

Miloker igorri dauzkatzun ala
agerrarazi ditutzun lettrez.

Miloker, jauna, ba, zeren biotz-
-altchagarri bnta neretzat, zure
ganik aditza, ez naizela alferretan
aritua.

Zero, egin erran, uste dut,
nor-nahik egin zezakela egin dutana,
eta zenbat ez litapke, ehuretari
hobeki egin letzazketenak nik egiten
ditudanak!

Nere biziko nahizate haundi.

emeterik izanen da segur, ikuseta
hoibertzge egiteko libakelarik
eskuaraz, neor guti dela entzen
izen denik.

Dena den, egiten dutana
egin, hola-hola jokatu gogo
dut, zure Jainko Jauna lagun,
eta zu, jauna, akulotzailu eta
kurac-emak.

Ikusgarri bat egin torri
dut : « Nesken ardi » ; irri-eginarazta
ardiesten baxut, kontent izanen
naiz.

Uda huntan tarrapatan
zirri-marra aritua naiz ; orai garbiki
egin gogo dut.

Milesker beraz berritz
ore, jauna.

Heimen beti zure
zerbitzari Ekualduen alde

P. Guilson
Gappa

*

PRUD GUILLOU
Parisetik - 1957ko apirilaren 3an

Andre maitea,

Aspaldi dit hartu nitala Lafite
jaun Agazaren eta hira kartak (hira,
Landaluru-ren eta Saffourcade-n sinadurekin;
ontea atzean egin baitzautedan). Hartu
ere mitan hie igorri "Hors sac"-eko
"anvelopak". Bakarrik huna zer gertatzen
gaitan: orai aipena gelsitzen eskuetan.
Eta, "Erran-zahar eta Erran-airak" agerraren
eta onhartzen duzueno, betarik bederen
spala niket ahelik usuen "Horia"rat
igorri. Ez dit menturaz hainitz interesa
tzen derid eskoraren-Charari; baina
baldituk beti zenbit hor eta homen ere,
ohartua nauk; bertzalde mitaka ditugun
eraz zahar eta erran-airak frantsesezkoekin
fareturak ezamitek hola "Horia"-ren
"kotekjonean" bear orduko althaturak
ezanen ditugu; bertzela nehun ezin
aurkiturak lituztek gisa hortan

(1) ezarriak. Horra garbiki zertako nahi dutan soila aitxina ereman.

Lafitte jaun apuzak galdetua zautak, artetan igort dezodan bertze gozbit ere; bainan, -egia erran- ezin hel nuk-, nahiz esko gauza gogora tzen zautan igortzea. Harzibat aita Beneditanoak leno-alek edorrek igortzen diruphitque Hongriaz-eta. Hoba ederki duk. Ez dea hala, Indre?

Dandaburu-k aipatu zautan Charritton-ekin izan zintzen edherion. Zerotik, Heriart-Urrutiz apuzak ere beritz aipatu zautak; eta Charritton-ek berak erran, -nigar eta guziak egiter dituela, fujatu duhan bezala fujatua izan delakotz. Erran zakioak, Ormaia dekla, ez baitzue elgar edhizen; lan edorra egin baitzinezakete. Bainan ni surrungi nuk, ikusteko eta fujatzeko aierat fujatu duzueez hoin garraski. Erran dezakedan guzia, Lafitte jaunak ez duela nehoden beldurrik - nahi duenak nahi duena uste izanik ere -. Hori erraiten dauit

Falkok
gabe,
garaitziak
ema-
ak
ene
pariz
Lafitte
aun
apuzari-

hola, zeren ³Hiriari-bereratz apezaren
arabera: iduri omen aket, Lafitte
bera ez bada, hi berderen, beldur
hizela Nabaitz - Chariton-ek bat
egiten dutela zuen kontra. Ez zaintela
iduritzex kolakorik, sardetina ziviat,
nik baitakot Lafitte bezalako bati
beldurra emanen duenik, ez dela
oraino sartua.

Dena den, ~~bera~~ buruak
zainduz - hala bearrean (nahiz ez
duzuen bearririk izanen, nere iduririk), ean
lan egiten duzuen, Andie, jaun
horiekin (horiek ere onkartzokotan)?

Hemenkehe bigi narek "en
proseret" beti, atko gogotara eginez.
Atko betia badiat ukaririk ^{horke} apez
ala ezagun eta mutikoetarik. Jaun
Apezpikua bera ere hemen ikusi diat jada.
Bietan. Lehenbizikoan, bekarrik izan
nitzeriok ikusien; nik atea idelki
orduko, nigarrez, gaizoa! Eta besotik
bere ganat tiraturik ~~h~~ musu emanik:
"Je voulais bien faire... je ne suis
pas infailible..." eta kolako ateraldia

batzu egin zaizk. Mik: "Ez dela hortaz orai mintzatzeko ordua" konpre niarazi ziortat.

Ver ari naizex, badakibitek, Andre. Iganoketan, nere elizako apoz lanen ondotik, Eskual-Etcheon, gazteeri (oh. ez duk hainitz: batzutan 10 bat, bertze batzutan 4-5) Eskual-Herrin epagutaraz; Eskualdunen iektorion ere nahi nukek egin. - Mugaz hainditik heldu diren gazteeri, fran-tosa ikastetxe trudiak Bilbaotar gizon bat. - Oztzegun aratsetan, Dokhelar Xenportarrak espanola egiten zakotek urriuk nahi diteneri; orai arte arrakas ta gaitza dik. - Oztzegun aratsetan, ikasleek ere delibetatu die, bertzen, elgarrekin Eskual-Herrin hobeki epagut dezagun; hortako laguntzaila, Larrekhe Beratarra esperantza duat. Astelohen aratsetan, niaruk eskuara fitta bat egiten ziortat jaun andere batzuta.

Horra. Jaineratuko nere lizin:

Parisako bitarrieren bezi: molda; nahiiz hainitz denbora nere ^{lanean aratsetan} ~~lanean~~ behikitzten dutan; hola ikasten ar nukek, eta Rane apizarekin ~~bezi~~ ibil

Eskualdunen scheinin ikastetxe. - Bilbaotar gizon bat. - Oztzegun aratsetan, Dokhelar Xenportarrak espanola egiten zakotek urriuk nahi diteneri; orai arte arrakas ta gaitza dik. - Oztzegun aratsetan, ikasleek ere delibetatu die, bertzen, elgarrekin Eskual-Herrin hobeki epagut dezagun; hortako laguntzaila, Larrekhe Beratarra esperantza duat. Astelohen aratsetan, niaruk eskuara fitta bat egiten ziortat jaun andere batzuta.

*

Andre,

Paristek mileren erran bear baitzizkiz
- Baionatik etorri zaitan "Hordago"-z -, hiri
erraiten dait mileren hiri; ez badak hiri
egorria ere, ez hiri anek, hiri iduriko
norbeitik eginga duk. Eta, Marc Vegare
skuten baduk, emozkuk nere gerosmenak,
zere frango hartzeman ditzek zainean,
eta bakareneri haren gortuz irri egin-
arazi.

Badore, egia da, Baiona hortan
Narbaitz "maire général sortant" delakoz
jendea mintzo dela? Jauza frango iturriak
ere aditu ditzat; bainan ez degala giza
gizak beldurik izan: Jiltzu aski
erran fina duk, - Narbaitz birak jausa
ko batz "lagundurik", egia! -, ez duk
berri horietaz, ez bestela lagundurik ere
(bear-orduan, baizik), Apresjuku berriari

stortzen delarik, amurik salutuiko bere "rapport"
-ean. Jaizoaq ote daki, "Badirela diotenenak",
Frantziako Spesjikuak elgar aditua dute
(-hau haundiakoa duk) Baionarako den
Spesjikuak abiatzeko, chifre badi
erre egon daadin^{en}, Nartaitzi begia atchik?

Horiek guziak hola, + de ez.
hola, giltzu oraino bigi duk, Andrei,
ohartzen haizen begala; bigi, libro, Parisen,
fototokak zure larretan bezin libro,
zure Jainkoaren gomendio. Jaungoitek
Pierrot Vandaburu eremonta horiek kon
datu dazk nola Hillau eta hiruek,
"Bois-de-Boulogne" elakoan barna ganik,
elgarekin Hillau-ren etxean bazkaldua
duzun ganden primadoran. Pierrot eta
Hillau ~~amaitzen~~^{amaitzen} aldi gaitzean
zituak, Pierrot bereziki! Harek aterata
Olituenak! Skusten dukalarik, errakok,
nere partez, badituedala gauza batzu, buruz
buruan galdetu eta erran gogo dazkotanak.
Oren gochorik eta edorrek, segur, iragaiten
diat, Jainkoari esker, urtetan bat hontan
hemengo Eskualduan ala bestiekin!

Anartean, Zauu Spesjikuak itzaldia.

gerezirik, Berrout. Çauche diaqu ichtoria.
 Jiltzu «le névoté» lumen gain ez bati
 emaita oraino horiek ere!

Estokeriak aparte, "l'affaire
 Berria" delakoz zer zinioten jakin
 nahiko nikan, duela zenbat aste. Denak
 hasi bezein litchiki eta ichtiki buru
 ratu tiki; edo, hobeki, ~~litchiki~~ lasi
 bezein ongi bururatu? Ongi baino hobeki!
 Badakiek zer gertatu den "Méfing. von. Jelliten"
 filmari; behin deklaturik, gero ulzi die
 haiz; eta metroko parletan, aficharen
 gainean irakur zukeian, bigarren paper
 zomenda batean, "Autorise"; arinakasta
 gaitza ekarru zakok filmari, diotenaz, ichtorio
 horiek. "Berria"-k ere "publicité" gisa
 on zuela erran zukek, denak bururatu ondoren.
 Kasu, ez denoz izanen, erranen duenik, horiek
 guziak "espres" zirela! Dena den, balia
 zaizte, André, ichtorio horiaz; funtoan,
 bego Lafitte bere gain; badakiek, zer
 ari den.

Hauribouru mutiko gartek letra
 egin zautak berriketan. Hor, sartua
 bide duk, zuen etxean. Hobe segurki

Gasparren zurmintza baino hobe duk.
Orrerusta egin gozo ziriak, gaitzori;
Bainan, otoi, otoi, Andre' lagun zazu.
Ozagutua diat, Gasparren eskola-
-emate zelarik. Jén zitzan gaitza ez
balu urkan hegur-juntetan, segur
ontea aborako zuan-lizian: zintzon,
entseutua eta mutiko ona duk; eta
ez entseutua ere. Agian ontea emanen
duzue elgarrekin; ene iduriko, askok
diruz dituzten errektasunak urkan
balitu, estudioran ere zerbitutarat
helduko zuan. Bainan, baitakit
non erortzen den, eta norrekin aurkitzen
den, horreko bullegoko lanak berak,
-osasunak lagunduz-, agian atara-
-bidia emanen zok, merechi duen
urostasunean bizi dadin.

Hauek guziak, gure artean,
Andre, eta bestaldé artea

Betiko
F. G.

Ahantzi gabe: goraintziak Pierrat Landaburri, Bi Jean. en (Dogaray^{era} hor gairdi balinbada segurik) eta gainerateko adiskideak bereziki lotitte apizari.

Parisetik - 1957ko urriaren 24. ura

Jaun Apez maitea,

Hauna zenbait lerro aspaldiko partez; eta, - bainuke asko gauza aipatzeko -, azkenean ez dakit nondik has.

Tchenik prestatzen dut osasun ordea eta betiko lan-gore hartan zirela. Herria-n irakurtzen dituekan berrokorrik hartzeko, ez gero geldirik egoki. Biba za, fauna.

Hemen beti luze modole bertusa oteramakak : Marie-Médialrice elizan lan piska bat, eta gero irakurtzen eta izkiriatzzen ... non ez naizen Kurri salki Larre apezarekin edo nerone. Itzgin horkan Le Bourgeois gentilhomme Komedia-ren ikusten izanuk gure. "Ez gauza ederra!", Larre-k ziota. Gero karraskan neronek Komedia bat hasi dut egiten; Kvakin Murrista baton

ichtoria. Gaia haurta zait, bainan ez
dakit deus onik aterako dutan.
Egia erran, "La terrible Carrière de
Joaquin Murruta" liburua irakurtua
baituk, hartarik ari naiz. Errech-
kiegi eginak balioa ere araberakoa
izanen duela, dut beldurra. Dena
den bezala hor izanen da Kaiseran;
menturaz abendoko prost izanen dut.

Herria*ri lerro-aldre batzu
igortzeko ("Erran zahar" ala bertze)
lortuz ere anvelopak abantzu ditut.
Ospital Andre-k igorriko dauzkit
agian zenbit? Bi anvelopa gelditzen
zaizkit. Milesker.

"Pierre Haripe"-n liburu bat
Seine ur lasterlean erosi dut kurio-
tatez: "Le Poup Basque". Segur
aspald irakurtua dukezu, Jauna; erre-
tzeia igualtzen du, nik uste?

Badere, ohartua naiz hemen
neskatcha eskualdunek hartzemana
irakurtzen dutela eta erre baitan
eguiten naiz, zer pena den,
ez baitzigu eskuarazko liburu

haintzirik. Eta "roman" eta koloketarik
eginik ere, nola agerraraz, erostek aski
ez denaz geroz? Badire galdetzen
dautedanak, ez dutenez liburu
eskuararik; eta nik frantosezkoak
ematen! Pentse gaizo Jiltzu-ren
biotz-mina! Batek erran daut,
bakantzetarik itzuli delarik, "Etchahin"
eta ez dakit bertze zer, erosi dituela
hemen irakurtzeko.

Horiek guziak lola, loria
ala ikustea, igande arato guziz,
bi orone ~~berdin~~ berdin (8 etarik 10 etarat),
mutiko eta neskatcha gazteak Zanda
gotan; Bacherabartar mutiko andana
bat ere bada (zenbit neskatcha Leikin)
mutchiko, kachkerot dantzak, lapurtar
motchak eta, baitzupada bizpahiru
aldiz igande guziz ~~baitzupada~~
ematen nahi eta ematen dituztenak.
Eskual Etcherat geroago eta
gerago helote baita mugatz haindikotarik
hek landangoard eta triki-tricha-edo
delako hetan dute beren fokoa. Bada
Eskuberokar jaun-andre batzuekin

egiten ginen, segur mutetiko La
bertze dantza elakharrek Eskual-
-Herrian baino erebesta geiago
Autela Parisen.

Oraino gauza bert; menturaz
aurten ere eskuara irakusten ariker
naiz, - Parisen egoitekotz segurik -,
eta hartua naiz, "par" eskuaraz eraitiko
ez duzuela, ez Pertsarena-k ez zuek, "médi-
atif" chola aipatzen: Venperetik Luraiderat
larrez gan nintzen. "Lure 'grammaire' -
bada: etchez- etche, horiz- hori, eta. Eta
nago, zergatik ez dugun "médiatif" Lurra
aipatzen. Nik huna nola irakatsi diotodun:

Transition (par) a) toujours comme le compt. d'origine
ex: larretik (burtik) an gaitik
b) "parcours" -> (e)z } larrez
leiorrez

Nota: date aussi comte (e). Egoberritz
igandez.

Cuhen ari ote naiz? Dakitana da,
alde-bat. bertze, Kurritu gabe, erraitiko, ez
dugula "(e)z" eraititzen, baina ba (e)tik:
Chilotik, eta ez chiloz; leiotik, eta ez
leioz. Hori, guk bederen; baina
bertzetan ...?

Baitut aski erranik, gorain
tzia Andre-ri La Pego (Lanolaburu)-ri, eta
agur, jauna, zuri. Hemen behera P. G. erremente.

PAROISSE
MARIE MÉDIATRICE
48, BOULEVARD SÉRIER
PARIS - XIXE
BOT. 72-11

PARIS ~~21~~ - 1957ko abenduaren 31. n

Jain Apez maitea,

Jainkoak dagizula urte on!

Hona urte-zahar arata; goiz berran izone
dautzut "Hernia" rat leu-akle bat arkitu lugea,
biarbada lugegia; Ravel egun hontan arke aipu
baitzuten Parisen (1937ko abenduaren 28. an, orai lugea
urte. hui zelakortz), haren bizia kendatzen dut
leu hontan. Neru baita egin dut "foto" bat

ere hartze zukeela; baina igortzen daitezula
hau biziak ez daukat, eta ez dakit, - hau
agenerazi ^{nahi} igaitzarekin ere -, haizua zintezketen.

Dena den, igortzen daitezuk, jauna.

Ègun luotan horetik etorri -leku batetik
ikasi dant, jada Pejo Landaburuk aipatur zantzen
inarkolatgat zinabaten barrea ez bada (presaltimont
izuki!), bertze bat beheren eskuetan daukaguen,
beaz den tresoria ere ta, omen. Hobe, eta bira zuek.

Beti bezala elgarretaralzen zaretelearik, orri
tzen bazare, urte on nere partez, zure lankide
Andreri eta Peyori, eta berriaz ere urte on zuzen
F. ^{San Juan}

Paul Guillo

1

* Parise-tik - 1958-ko martiazaren 33-an

Idiskidea,

Fluena azkeman zenbitz lerro. Halesker
igoni edo helarazi Kropfolluz. Beartu gauzkiagu,
araki goiz ikusgaiaren apirilatzan ahol izateko.
Chartu ninduan, haurera lera eman karkula;
eta orai ez duk gibelat aise ikusiko, ez baitza
kiat muliko trean hark zer egin danta
ten. Biga biltzen ahol izan ditent, bigak
ere planta toharrean.

Pertularien egumean, ~~ietan~~ nian Rafette
apeza Pariserat jin larra zela. Christen diat
ikusi. Ez gautak litaz ez Rafettez deus aipatu;
antolatuz zintan? Bajan ba. Apart bada, labeen
akort. Ez dea lala, Andre? Dena ~~de~~, gornin
tegi kaundi bat Rafette-ri Guillem treanaren
partez.

Orakok ere, "Gure Himmoka"-ko, Leilez
(aurten bida urte baitagu) lerro aldi baten
egitako gain banukela; "gaira" bakarririk
haatik, irakurtzetan eskuin eta esker
bidea argitarun, cheketanun eta gogretan; nahas
-mahas; testetik ez.

2

Bertze "gaiak" ere hobeki nizek,
"nouvelles" edo halaberen egiteko; eta gaiak
"gertakari egiazkoetari-lakoaak"!! Parise-n
Charmanthi aurkitzen nauk hortako; eta,
bide nabar aitortako dautzuet ez daukatala
~~urritan~~, Parise-rot etoririk. Ez diat egun
daino konprenitu lehenaratu geroz bezein
ongi, Maurine baten "roman"-en funtza
ametseskoa baino egiazkongoa zela: beka
tua graziarekin guduka, adulezia jain-
koren indarrarekin, zikinberia garbitasun-
arekin, gizonen erroberin jainkaren zuhurtasunarekin.
Ez gaher, "Le Désert de Figalle" delta filmaren ikus-
teko okasimena izan dukanez; nik, ba; eta hainuz
gustatu zaiat; gisa batetarat, "Le Diproque"
bezein ederra zaiat. Gustatu zaiat, zeren
"zinema" izana gatik "egiazkoa" baitzaukaiat;
ez bada ichtorio hori den bezala gertatu, - eta
ez dik horrek munta -, hotsakoak gertatzen
baititiek. Nicur hotatsuko ichtorio batean
barne nauk, eta hortako dauiat filma
hori aipatzen. Eta egun batez, dakizkatalamki
baliatuz egin banoza irakurgai bat,
baliek segur "Le Désert de Figalle".-ek
bezenbat gatz eta bizer. Izri eginen duk,

(3)

André, jakitearekin P.G.-ri konkimendu bat
ona beinezpein emateko chedea zutela St Germain.
-des. Pres-ko gazte andana batek. Ez gatik? Baien
artean P.G. apezak lan egiten zuela oharturik!
Bizjakine mutiko eta neska bat ateratzien
zirela "bandatik" ikusiz, errabiata ditutik
"L'oiseau de mauvais augure"-n kontra; hala
deitzen lide nintean. Zuru zuten mutiko
gazteak berak haatik ez ditik chedearen bete-
tzerat utzi ... behingoa sequik! -Tollitena,
presentak igorri gauzpari "bande" tjaz harterik
berechi diren bi estudiantek beinezpein; berru
zuten mutiko debruak berak igorri zigarve-
tak badihitat oraino; hek eharrri gauzparitan
neska mari-mutikoari erria ere nioian,
egiazpean zirenez ala ... pozindatunak. Ez
ditutik hala izan bear; oraino bigi nautik
sequirik. Orai "L'arlesienne" deitzen naitik,
debru hek, bete ni arpu eta sekulan
ez nautelakotz ikusten ...

Ez duk-uste, André, balio lukeen
"Le désert de St. Germain des Prés" bat ~~bat~~
~~bat~~ eskuaraz egiten? Eskuaraz, eta Eskual-
dunek zerbeit on ateratzeko gisan, erran gati
zouk. Ez diat eraiten, ez sekula noizbeit zerbit

4

aterako; anartean mutiko ta neska tzar horiekin
"borroka" ari bear, egiten dutana egin.

— Orai, ahantzi gabe bertze gauza bat...
Verlitzju galdex, Andre. Ez dauzake ezetz erranen;
jauzken igandean Eskualdun batek galdetu
zautak, bear dena eginen dutanox, "Herrin"
ukar dezan bere adreza berriat. Antzotaz
tintreak edo igorri bear izaten ditak naski
adreza berriarekin betan; ez duk P.G.-ganik
(esobera zikoitza duk!) tintorik esperantza,
bainan halere, Andre, otzi "Herrin" igorara
ziko dukin

Michel Izoco deituari
adreza kuntarat: 38, rue des Marais
Paris X^e

Milesker. Eta, astokeriak aparte,
jakinaraz ezadak hala-bearrean zer dutan
zor.

Zoraintziak horko adiskideeri,
Piere Landa-ri beinezpein. Legasse zer bitakatu
zen?

Dena den, bertzaldi arte, Andre.

Herren betiko P. G.
biriñi hura

Herrin

* Parisetik 1960-eko urriaren 21-ean
GUILSOU

Jain Apez maitea,

Hona «Parisko karrika eskualdunak» , hitzeman bezala.

Bertzalde «Zigü» lan tipia igortzen dautzut.

Paristar gazte bat ere lanean arizan zaut; iturak hasek eginak dire.

Bzialakak ziona «ze'it»; dena-den-bezala hartuko eta Almanakan baliatuko duzulako esperantzaz igortzen dautzut.

Jainkoak nai duen artea, jauna.

Hemen betiko

P. G.

I-O-Milesker helarazi «envelope»-z.

* Parisetik - 1900.eko abenduaren 7.ena

Jain Apezaga,

Atzo igorri dautzuet lehen-aldak
bat, « Jainkoa Sotoetan »; barabada
ikusia duzu.

Justatuko zaitzunez ez dakit;
ez agerreraazteko, atak bazinezadazu,
atsegin nuke. Oraitik niksker, jauna.

Bere aldeetik zor dautzuet
zuesari zerbaiz argitasun. Istoria hori,
beraz, ongi ezagutzen eta maite ditidan
gazte gaixo andana baten istoria da.
Duela hiru urte, « tricheurs » direlakoak
ziren. Bat bertzearen ondetik aterata
dize, eta orai lekien andana desegina
da. Bada andanako neskatietarik bat
seroa egin nai zuena, ta jada seruen
pare Parisen bihi dena; harekin ateki-
tzen zuen muthoa atzo apezta da,
eta atzo berean batantua du bere
andanako kapitaina; soloko nauria
bera berrikitan joana da sotoa
bera gisa utzirik. Badire ere apez
galduak, gazte horietarik bati esker

bide xurmerak itzulirik; serora ondo
ere ba; eta zenbat hobako..., bainan
nion agerraraz ez ditazken gauzak ere.

Igorri eta iporri gogo dauzkizun-
tan seroen egiteko baduk laguntzaitz-
ona, ta konkutari gogo argikoa dena.
Harek nau berorazi, erranez nere
lana ez dela alferretan eginga izanen.

Hitzegiz nere lanaren berri dakienaz
geroz, ez dut zerren beldur izan;
gaitz berenaz ez aipa-errea izanagatik,
ez da izanen nere istorioan deusik, niri
kaltē egin lezokemik.

Horra, jauna, erran gogo
nautzena.

Bert'aldi arteo

T. Guisasa
Aparra.

* Parisetik - 1967.eko urriaren 15ean

GUILSON, Paul

Jean Kalonje Maiten,

«Nahuatl» eta «Kechua» gko
hitzak eskuarazkoen aldean ezartzen
alferretan azizan ote naiz?

Ni baino jakintsunagoeri da
hori erratea; nola, mintzaira-lan
horietan seriooki jokatzea.

Hortako dute "NOR HAIZ, ESKUAL-
DUNA?" "Herria"-ko moldatu, ta ez
jakintsun agerkerietako.

Eure astekarian ere agertzeko
ez bada on nere leku-aldea, askiko
duzu, jama, xoko batean alkatzea.
Milesker oraitik.

Dena den, nere lanean ari
nintzalarik, hura beinezperin zeri sartu
naizen:

- Inka ta Azteken mintzairerako
hitz batzuen eite duten eskuarazkoak
ez zirela, - jada Azkueren denboran -
Erronkarin baizik erabiliak; bertze batzu,
Erronkarin ta Xuberoan baizik, edo Xuberoan

baizik; bakar batzu Bizkaiari baizik;

- Kechuaz: mico: petit singe -
oscollo } petit tigre,
useullo } ~~petit~~ chat sauvage } estuaraz:
miko, oshka,
kimiza,
tipi = petit

nahvatloz: qomixin: souris.
teepia: puce.

- Nicaraguako Indiarren mintzairas:
zangoa = hixt (= hicht)
(gure: ixterra?)

- Amaxon eta bertze asko mintzai-
retan, tzaipi = 8
(gure zazpi?)

- Kechuaz 1) toki = source, trancier...
ex: ~~ma~~ ma toki = mamelles, sein

2) U: estuaraz begala erraten
dute; u eta bat bertzearen orde ibiltzen dutzate;
3) k ebo e (idena) eta g, probat bat
bertzearen orde;

- 4) f, j, v, x-ik ez da.
- 5) s, estuaraz begala.
- 6) pichca = 5
- 7) -naya = désirer, avoir envie, faire
avec plaisir : ex: micuni = manger
micunayani = avoir envie de
manger.

- Amaquaz: itsantsa = tête recuite (momifiée).
(gure txantxo: masque, déguisé?)
2) Tupan: dieu du tonnerre

(gure tupa: battements du cœur, coups
que donne la taupe pour soulever la terre?)

Hortan aski, ta barkatu nere « giltzuberietan »
jainkoak nire duen arte, fauna
P. S. S. S. S.

P. S. - Auzok
barkatu, konbina
bat eta bertze
gizakia
Almanakiko.

* Parisetik - 1954 -ko errekararen 20ean

Jain Apez Maitea,

« Envelopak » akabo ditut;
« Copie Hors Sacs » horietarik
kelarazibek dauzkatzena otoi?

Hilesker.

« Jainkoa Sotoan » hazi mila
nai nautzuke bururaino igorri. Aban
tzu pitta hualik hartu ~~bea~~ nibe
lakantzen gatik.

Bertzalde, udazkena
alderat bederen, « Nor haiz, Eskual-
duna » igorriko... Jainkoa nai bada.
Askuarazko ta bertze mintzaira batze
etako hitzori oartu naitzen ahidagoaz
da gaia. Terri eginen duzu men-
turaz; bertze askok ere. Bavian
azkenean neri iduritzen zan

tanak kanorea balu? Bege
hortan egungoan.

Gogotik irakurten dut
«Zozialistak eta gu», P. L. ek
egin berro-aldea. Ez duzu
jauna, ni bezalakoaren ganiak
laudorio bearrak; baimen utz
nezazu halere erraterat, orgi
baino hobeki kausitzen dutala,
- ta askok uste baino bearrago -
Eskualduneri hola gauzen
ozkan ezartzea.

Jainboak nai duen
arte, Jauna.

J. J. J. J.
J. J. J.